

[Hans Hansen (Rørby).]

at den pietetsfølelse, ejeren har overfor sin slægtgård, i mange tilfælde gør ham utilgængelig for forslag om en jordfordeling, selvom han meget godt indser, at der kan være økonomisk fordel derved, men jeg synes alligevel, det er farligt, at man vil kuldkaſte det tinglyste skøde, som skulle give sikkerhed for ejendomsretten. Selvom det måske er til fordel for den, der er træg, synes jeg alligevel, vi i betænkelig grad nærmer os krænkelse af grundlovens paragraf om ejendomsretten, for jeg er ikke helt sikker på, at man kan fastholde den tanke, at det er almenvellet, der kræver ændring af jordfordelingen.

Jeg er altså meget betænkelig ved § 2. Jeg vil gerne være med til en udformning af et lovforslag om den bedst mulige fordeling, men jeg forbeholder mig min stilling overfor § 2 med hensyn til den tvangsforanstaltning, her indføres, som jeg tror vil virke skadeligt og ikke bidrage til at fremme den hensigt, som jeg godt er klar over at lovforslaget har. Jeg mener, man kommer længere ved fornuftige foranstaltninger og ad frivillighedens vej, sådan som det ærede medlem hr. Larsen (Bjerre) sagde man kan, når man taler om det. Jeg synes, det er farligt, hvad man knæsætter her.

Landbrugsministeren (Bording): Der er jo så godt som fra alle sider givet tilslutning til fremme af det lovforslag, her ligger til behandling, og jeg takker for denne store velvilje.

Ved at høre på de forskellige ordførere, og specielt ved at høre det ærede medlem hr. Sønderup, fik jeg egentlig det indtryk, at dette var et forslag til lov om beskæftigelse, om fremskaffelse af flere bestillingsmandsstillinger. Jeg har hele tiden regnet med, at det drejede sig om en lov til fordel for landbruget og ikke en beskæftigelseslov, og det regner jeg stadig med, og det synes jeg ikke man skal glemme. Derfor bliver jeg også noget forbavset, når det ærede medlem blankt accepterer en betydelig forhøjelse af statens tilskud, statens offer til formålet, men derimod er betænkelig ved, at de mindretal indenfor landbrugets kres, som modsætter sig at få gennemført disse ordninger, får skærpede betingelser. Jeg vil stadigvæk erindre om, at det er en landbolov, det er ikke en lov om bestillingsmænd eller en beskæftigelseslov.

Det lyder også meget godt, når det ærede medlem hr. Fibiger siger, at loven skal gå ud på at fremme dette arbejde ad frivillighedens vej; Ja, hvis det var så vel, så be-

høvede vi slet ikke denne lovgivning, men vi har erkendt i de omtrent 30 år, der er gået siden genforeningen, at det ikke er muligt at nå nogen vegne ad frivillighedens vej, og derfor må man fra statens side gribe ind dels med ofre og dels med krav. Vi har nu i 25 år haft en sådan lovgivning, og hvad er vi nået til? Alt, alt for lidt, erkender man fra alle sider. Det er ganske uøkonomisk, som landbrugene drives mange steder på grund af den mangel på arrondering, der foreligger, på grund af de helt forrykte forhold med hensyn til jordfordelingen, og derfor står jeg overfor det spørgsmål: Skal man fortsætte med en lovgivning som den hidtidige, der giver meget, meget små resultater, eller skal man foretage en ændring? Jeg har ment, det var min pligt overfor den stilstand, der er i dette meget vigtige arbejde, at gøre et forsøg, og jeg har gjort det på tre områder: dels ved at yde større ofre fra statens side, dels ved at stille større krav til de mindretal indenfor landbrugerne, der forhindrer, at man gennemfører denne jordfordeling til bunds, og endelig for det tredje ved på grundlag af de indhøstede erfaringer at søge opnået en bedre administration.

Nu er det ikke min sag at fælde dom over statens jordlovsudvalgs medlemmer; tværtimod, jeg har ment, det ville være rigtigst, at de i første række skulle trække læsset, om jeg så må sige, med hensyn til forhandlingerne angående disse forhold, men jeg erkender, at man ikke, hvis det bliver nødvendigt at afsige kendelser, kan undgå at have en jurist med. Om det så sker på den måde, at man lægger selve arbejdet med forhandlingerne over på jordlovsudvalget og nedsætter en kendelseskommision, hvis man kan kalde det så, til at træffe afgørelse, eller man fortsætter på samme måde som hidtil, hvad navnlig det ærede medlem hr. Fibiger anbefalede: at man bevarer amterne, bevarer statens jordlovsudvalg og måske fortsætter, som i Sønderjylland, med landboforeningerne, husmandsforeningerne og landinspektører, men tilkalder en dommer, når der skal afsiges en kendelse, det er ikke for mig hovedsagen. For mig er hovedsagen, at man får den bedst mulige ordning, og det er nok muligt, at jeg ved at føre en forhandling med de herrer, der er mere sagkyndige på disse områder end jeg — jeg tænker navnlig på de jordlovsudvalgsmedlemmer, som er her tilstede —, kan finde en anden ordning end den her foreslåede; det skal jeg slet ikke indvende noget imod, jeg er fuldt ud rede til at deltage i en sådan forhandling. For mig er det afgørende, at der nu vises vilje fra alle sider,